

ROMÁN
VYZNAMENANÝ
BOOKEROVOU
CENOU

Shuggie Bain

DOUGLAS STUART

PŘELOŽILA LENKA SOBOTOVÁ

Shuggie Bain

Vyšlo také v tištěné verzi

Douglas Stuart

Shuggie Bain – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

**Pa
se
ka**

Shuggie Bain

DOUGLAS STUART

PŘELOŽILA LENKA SOBOTOVÁ

Přeložila Lenka Sobotová

SHUGGIE BAIN

Copyright © 2020 by Douglas Stuart

Translation © Lenka Sobotová, 2022

Cover Image © Jez Coulson/insight-visual.com

Cover Design © Stuart Wilson, Picador Art

Department

ISBN tištěné verze 978-80-7637-291-7

ISBN e-knihy 978-80-7637-392-1 (1. zveřejnění, 2022) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7637-393-8 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7637-394-5 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

Mé matce, A. E. D.

1992

The South Side

Jedna

Byl to vyšeptalý den. Ráno Shuggie vypnul mozek, a tělo ať si bloumá někde dole. Vyprázdněná bytost vykonávala navykklé úkony, pod zářivkami bledá a s nepřítomným výrazem v očích; duše se vznášela nad uličkami samoobsluhy a nemyslela na nic jiného než na zítřek. Zítřka je na co se těšit.

Na směnu se připravil metodicky. Olejnaté omáčky a pomazaný přendal z kyblíčků do čistých vaniček. Z okrajů otřel ukápnuté cákance, které by za chvíli zhnědly, a iluze čerstvosti by přišla vniveč. Na plátky šunky důmyslně nastrožil umělé petrželové snítky a nezapomněl prohrábnout zelené olivy, aby slupky oslizly hlenovitým nálevem.

Bezostyšná Ann McGeeová se dneska zas hodila marod, takže na něj padl nevděčný úkol obsluhovat jak u svého pultu s lahůdkami, tak u jejího s grilem. Žádný den nezačíná dobře, když má člověk před sebou šest krát dvanáct syrových kuřat, ale dneska mu ta drůbež kazila libé snění tuplovaně.

Napíchal ledové kuřecí mrtvolky na velkokapacitní špízovou jehlici pěkně do řady jednu za druhou. S těmi krátkými křídélky křížem přes naducané hrudníčky se tam vyjímaly jako bezhlavá mimina. Kdysi by na takovou úhlednost býval pyšný. Popravdě řečeno, prostrkávat kovovou jehlici drhnuoucím růžovým masem nebylo ještě tak hrozné. Daleko horší bylo vzdorovat nutkání podrobit stejné proceduře i zákaznice. Zíraly přes horké sklo a zevrubně každé kuřata z velkochovu jsou z podstaty věci úplně stejná. Shuggie tam stál, zadními zuby si žmoulal vnitřky tváří a s nuceným

úsměvem nechal ty tetky ukájet nerozhodnost. Teprve pak nastala ta pravá fraška. „Tak, hochu, dneska si vezmu jenom jedno křídýlko, pak tři prsíčka a pět stehýnek.“

Bože, dej mi sílu! Proč si nikdo nekoupí celé kuře? Napíchl grilovaného kura na vidličku s dlouhými hroty a dával pozor, aby se ho nedotkl rukama v rukavicích; pak ho nůžkami na drůbež pitval na úhledné porce a střežil se porušit kůžičku. Stál tam v záři grilovací kukaně a připadal si jako blbec. Vlasy pod sítkou se mu potily a v ruku neměl dost síly, aby kuřeti tupými čepelemi překřupl páteř. Přihrbil se tedy, aby zádonými svaly ulevil tlaku na zápěstí, a celou dobu se u toho usmíval.

Když měl někdy opravdu pech, podklouzly mu gumové pantofle, kuře žuchlo na zem a projelo se po zrnité podlaze. To se pak musel hrozně omlouvat a vzít to celé ještě jednou od začátku; umazané kuře ovšem nikdy nepřišlo nazmar. Jakmile se ženské otočily, napíchl ho zpátky k jeho sourozencům pod žhnoucí žlutá světla. Ne že by nedbal na hygienu, ale těmhle soukromým chvilčkám triumfu vděčil za to, že neztropil opravdovou výtržnost. Většinu zákaznic, žen v domácnosti s babochlapskými, sudičskými kukuči, to beztak patřilo. Z jejich přezíravých pohledů rudl v zátylku. Když mu bylo obzvlášť pod psa, přimíchal do jikrové pomazánky všechny možné své tělní výměšky. Prodal jich těm zaprděným maloměšťačkám tuny.

U Kilfeatherů pracoval už přes rok. Neplánoval, že tam zkejsne tak dlouho, ale potřeboval si vydělávat na jídlo a podnájem, a jinde než tady v supermarketu by ho nezaměstnali. Pan Kilfeather byl stará držgrešle; zaměstnal ledaskoho, jen když mu nemusel dávat plný plat dospělého zaměstnance, a Shuggie mohl chodit na krátké směny,

kteří si všelijak rozestrkal do mezer v nepravidelné školní docházce. Vždycky snil o tom, že si polepší. Odjakživa si rád hrál s vlasy a česal, jedině přitom mu čas doopravdy utíkal. Rozhodl se, že jakmile mu bude šestnáct, zapíše se na jedno kadeřnické učiliště jižně od řeky Clyde. Nashromáždil kupu inspirace, náčrtků obkreslených z katalogu obchodního domu Littlewoods a stránek vytržených z nedělních příloh novin. S touto výzbrojí se vydal na předměstí Cardonald, že se informuje na večerní kurzy. Na zastávce před učilištěm vystoupila z autobusu spolu s ním šestice osmnáctiletých. Oháknutí do nejmodernějších hadrů sebevědomě halekali, byť tím jen maskovali nervozitu. Předběhli ho a za chvíli byli u vchodu. Díval se, jak zacházejí do dveří, načež přešel silnici a sedl na autobus zpátky. Za týden nastoupil u Kilfeatherů.

Dopolední přestávku dneska skoro celou promrhal zkoumáním promáčklých konzerv v krabici se zlevněnými potravinami. Našel tam tři téměř netknuté plechovky skotského lososa, které měly jen odřené a flekaté nálepky. Mizivý obsah nákupního košíku zaplatil zbytkem výplaty a uložil konzervy do starého školního batůžku, který pak opět zamkl do skříňky. Potom zamířil po schodech do kantýny pro personál a snažil se dělat jakoby nic, když míjel stůl vysokoškoláků, co sem chodili jen na letní brigádu, nikak se nenadřeli, o přestávkách měli kolem sebe rozložené tlusté pořadače s opakovaním a tvářili se důležitě. S pohledem upřeným kamsi do meziprostoru se posadil do kouta poblíž holek pokladních, i když ne přímo k nim.

Tyhle tři Glasgowanky popravdě nebyly žádné holky, ale ženy středního věku. Jejich kápo představovala Ena, hubeňourka s mastnými vlasy a kamennou tváří. O nějakých řasách u ní nemohla být řeč, zato pod nosem jí rašil

knírek, což Shuggiemu přišlo nefér. Ena byla drsňačka i na tenhle hrubozrnný kout Glasgow, zároveň však byla vlídná a velkorysá, jak někdy ti, co se s nimi život nemazlil, bývalí. Nejmladší z holek pokladních Nora nosila vlasy pevně stažené vzadu gumičkou. Oči měla stejně jako Ena malé a pronikavé a v třiatřiceti už byla matkou pěti dětí. Třetí ze skupinky, Jackie, se od prvních dvou lišila tím, že celkem dost připomínala ženu. Drby z ní sršely do všech stran a byla rozkladitá a prsatá, ženská jak kanape. Shuggie ji měl ze všech tří nejradši.

Uvelebil se na doslech a zachytil závěr Jackiiny ságy o jejím posledním šamstroví. Na holky pokladní byl spoleh – neuběhla chvilka, aby náruživě netlachaly. Už dvakrát ho taky vzaly s sebou na bingo do La Scaly, kde celý večer popíjely a hýkaly smíchy a on mezi nimi seděl jako puberták, kterého není radno nechávat samotného doma. Rád mezi nimi jen tak v poklidu seděl. Obklopily ho svými těly a po stranách se na něho měkce tlačily. Užíval si, jak kolem něho slepičí, i přes jeho protesty mu shrnují ofinu z očí, sliní si palec a utírají mu koutky úst. Poskytoval jim svého druhu mužský zájem a vůbec nevadilo, že je mu teprve šestnáct a čtvrt. Pod stolem se mu každá přinejmenším jednou pokusila otřít rukou o přirození. To jejich šmátrání bylo moc dlouhé a pátravé, než aby se dalo považovat za nedopatření. Výpady bezřasé Eny nabraly téměř podobu válečného tažení. Čím víc měla naváto, tím smělejší útoky podnikala. Při každém letmém otěru oprstenovanými klouby tiskla tlustý jazyk mezi zuby a propalovala mu díru do profilu. Když Shuggie konečně zrudl rozpaky, pohoršeně zamlaskala, načež Jackie pošoupla přes stůl dvě librové bankovky výherkyni Noře, která celá zářila. Tento výsledek

je samozřejmě zklamal, ovšem čím byly nametenější, tím víc chápaly, že nejde v pravém slova smyslu o odmítnutí. Na tom klukovi je něco šejdrem, a tím pádem jim ho aspoň může být líto.

Shuggie seděl potmě v pokoji na podnájmu a poslouchal trhavé chrápání za zdí. Snažil se, ovšem marně, všechny ty osamělé muže bez rodin ignorovat. Ranní chlad mu zbarvil holá stehna do tartanové modři, a tak kolem sebe omotal prořídlý ručník, aby se trochu zahřál. Nervně cumlal jeho cíp a uklidňovalo ho, jak mu látka vrže mezi zuby. U hrany stolu vyskládal zbytek výplaty ze supermarketu. Srovnal mince nejdřív podle hodnoty, pak podle ohlazenosti ražby a nakonec podle lesku.

Ve vedlejší pokoji něco skříplo; jeho brunátný obyvatel se probral k životu. Hlučně se na úzké posteli podrbal a s povzdechem se pomodlil, aby měl vůli vstát. Pak spustil nohy na podlahu a znělo to, jako by na ni dopadly tašky plné masa. Na poslech to dělalo dojem, že odšourat se přes cimříčku ke dveřím ho stojí nadlidské úsilí. Zašmátral po zámku a vyšel na permanentně neosvětlenou chodbu, poslepu se sunul s rukou na zdi, načež žuchnul Shuggiemu na dveře. Chlapec zadržoval dech, když cizí prsty přejížděly po ozdobné výplni. Pohnul se, teprve když šňůra vypínače v koupelně udělala *drnk-drnk*. Staroch se rozkašlal, zprovožňoval si plíce. Shuggie se snažil vypnout sluch, když ten chlap močil a přitom plival do záchodu chrchle.

Ranní světlo mělo barvu přemlékovaného čaje. Plížilo se do pokoje jako lstivý duch, sunulo se po koberci a pak se mu centimetr po centimetru plazilo po holých nohách. Zavřel oči a zkoušel, jestli to světlo ucítí, ale vůbec nehřálo.

Čekal, dokud si nemyslel, že už ho pokrylo celého, a pak víčka zase rozloupil.

Pohled mu oplácely stery malované oči, zhrzené láskou a osamělé, jak byly odjaživa. Porcelánové baletky se štěňátky, španělské děvče s tančícími námořníky, mladý chasník s tvářemi jako růžičky vlekoucí lenivého valáška. Měl ty figurky úhledně vyrovnané na parapetu v okenním výklenku. Kdysi si o nich celé hodiny spřádal příběhy. O silákovi kováři, který se ocitl mezi kúrovými zpěváčky s andělskými tvářičkami, nebo – z jeho nejoblíbenějších – o tom, jak sedm obřích rozesmátých koťátek zastrašuje líného pasáčka.

Ty postavičky cimru aspoň trochu oživovaly. Měla strop vyšší, než kolik měřila na délku, a chlapcovo jednolůžko trčelo uprostřed jako nějaká přepážka. Na jedné straně stála nemoderní dvoumístná pohovka, taková ta dřevěná s tenkými polštáři, takže když na ní člověk seděl, špruše ho tlačily do zad. Naproti se krčila malá lednička a dvojvaříč Baby Belling s minitroubou vespod. Kromě zvalchovaných lůžkovin tu nebylo nic nepatřičného: ani smítko prachu, žádné včerejší šatstvo, pokoj nejevil známky života. Shuggie uhlazoval nesourodé ložní prádlo pocházející z různých souprav a snažil se uklidnit. V duchu si říkal, jak by se máma nad tím povlečením zhrozila, barvy i vzor každý pes jiná ves, jako by snad jejímu synovi bylo fuk, co tomu řeknou lidi. Jednou si trochu našetří a pak si koupí vlastní povlečení, hebké, hřejivé a všechno v jedné barvě.

Měl kliku, že se mu podnájem na privátu u paní Bakhshové podařilo ulovit. Štěstí, že toho staříka, co tu bydlel před ním, dostal chlast až do vězení. Velké arkýřové okno hrdě čnělo do Albert Drive a pokoj kdysi určitě býval obývánkem solidního čtyřpokojevého bytu. Nakoukl i do

některých dalších místností. Kuchyňka, kterou pákistánská domácí nechala přebudovat na ložnici, měla doposud na zemi původní černobíle čtverečkové lino a ve třech dalších, méně nudlovitých pokojích se dodnes chodilo po původních prošlapaných kovrlech. Ten brunátný chlápek bydlel v bývalém dětském pokojíčku se žlutou kytičkovanou tapetou, kterou u stropních říms zdobila bordura s rozvernými králíčky. Postel, pohovku i sporák měl nahňácané u jedné stěny. Shuggie tam jednou nahlédl škvírou ve dveřích a byl rád, že sám obývá pokoj s velkolepým arkýřovým oknem.

S těmi Pákistánci měl opravdu štěstí. Nikdo z ostatních bytných nechtěl pronajmout pokoj patnáctiletému klukovi předstírajícímu, že je mu šestnáct a den. Neřekli to sice přímo, ale všichni se moc vyptávali. Nedůvěřivě si prohlíželi jeho nejzachovalejší školní košili a vypucované polobotky. *To nejni, jak má být*, říkali očima. Z koutků úst jim vyčetl, že je podle nich ostuda, když takový mladý kluk nemá mámu ani jiné příbuzné.

Zato paní Bakhshové to bylo jedno. Mrkla na jeho školní batoh, pak na nájemné na měsíc dopředu, které jí šoupl, a dál už se zase starala jen o to, jak nakrmí vlastní drobotinu. První obálku s nájemným jí speciálně vyzdobil. Chtěl se předvést jako vzorný nájemník, který je natolik spolehlivý, že mu takové úsilí stojí za to. A tak vytrhl list ze sešitu na zeměpis a modrou propiskou na něj nakreslil rozvířené kašmírové obrazce, propletl je kolem jejího jména a pak ten paví vzoreček ještě vybarvil, takže vyvstával v kobaltové nádheře.

Domácí bydlela přes ulici v úplně stejném nájemním bytě, ale bohatě zařízeném a se sálajícím ústředním

topením. V jeho studeném protějšku ubytovávala pět mužů v pěti pokojích po osmnácti librách padesáti pencích týdně, platba z ruky do ruky. Dva z podnájemníků, za které neplatila sociálka, jí museli vždycky v pátek večer strčit pod dveře část čerstvé výplaty, ještě než půjdou zbytek prolít hrdlem. Klekli si na rohožku a pokaždé se tam chvílku zdrželi a nasávali pohodu, která se linula zevnitř: bublající hrnce s voňavým kuřecím masem, veselé švitoření dětí dohadujících se, na co se budou koukat v televizi, a smích tlustých ženských brebentících u stolu cizokrajnou řečí.

Shuggieho domácí vůbec neotravovala. Jakmile bylo nájemné zapláceno včas, do jeho pokoje ani nepáchla. Když se ovšem chlapi s placením opozdili, napochodovala do baráku s dalšími tlustorukými Pákistánkami a bušila jim na dveře. Jinak sem zašla jen vyluxovat tmavou předsíň a setřít podlahu kolem vany. Jednou za měsíc nalila pod lem záchodové mísy sajrajt na záchody a čas od času kolem ní instalovala nový ústřížek starého koberce, aby se měly chcanky do čeho vsakovat.

Přitiskl tvář ke dveřím a poslouchal, až bude ten brunátný s očistou hotov. V tichu klapla západka dveří a chlap vykročil zpátky do chodby. Shuggie vklouzl do starých školních polobotek. Jen tak přes spodky si vzal prošívanou parku, šustivou silonovou hrůzu vylepšenou kapucí ze slehlé umělé kožešiny. Zapnul si zip až ke krku a do nakládaných kapes si nacpal igelitku od Kilfeatherů a dvě prořídlé utěrky.

Mezeru pode dveřmi měl ucpanou svetrem od školní uniformy. Jakmile ho vyndal, vmetl ledový průvan dovnitř pach ostatních mužů. Jeden celou noc kouřil, jiný večerel rybu. Shuggie dveře otevřel a vyklouzl do tmy.

Jedinou žárovku ze stropního svítidla paní Bakhshová vyšroubovala, jelikož nájemníci jen mrhají penězi, když ji nechávají svítit. Smrad chlapů se v chodbě vznášel jako závan duchů, které nezažene ani vánek, ani světlo. Roky kouření na cimře, hltání smažených jídel před propanbutanovými přímotopy a letní živoření při zavřených oknech. Zatuchlý pach potu a spermatu smísený se statickým žářem černobílých televizorů a žihadlem žluté vody po holení.

Shuggie už jednotlivé nájemníky dokázal od sebe rozeznat. Potmě byl schopen sledovat brunátného, jak vstává, holí se a kydá si do vlasů brilantinu, po čichu poznal zasmradlý kabát žlutozubého, který se zjevně živil pouze máslovým popkornem, případně rybou na smetaně. Později, když v hospodách udeřila zavírací hodina, poznal, kdy který bez nehody dorazil domů.

Společná koupelna měla dveře z neprůhledného skla. Zasunul zástrčku, chvílku zůstal stát a zkoušel kliku, jestli se zámek chytil. Rozepnul si těžkou bundu a hodil ji do kouta. Otočil kohoutkem s teplou vodou a vyzkoušel ji prsty, ale vykapal jen zbyteček vlažné, načež to dvakrát zaprsalo a vyřinul se proud ledovější než v řece Clyde. Z toho šoku si strčil prsty do pusy. Vytáhl padesátipenci, truchlivě ji obracel v dlani, pak ji hodil do bojleru a sledoval, jak plamínek blafl a zaplápolal.

Když vodu znovu pustil, tekla chvíli dál ledová, pak to zakašlalo a z kohoutku začala tryskat vařící. Namočil utěrku a třel si s ní studený hrudník a bílý krk. Byl rád, jak se z utěrky páří. Zabořil do toho vzácného tepla tvář a snil o vaně napuštěné po okraj. Představoval si, jak leží v horké vodě s obličejem pod hladinou z dosahu oděru

spolunájemníků. Už dávno se mu nepoštětilo roztát úplně, tak aby mu v jednom okamžiku bylo teplo po celém těle.

Zvedl ruku a pokračoval hadříkem od zápěstí druhé ruky až k rameni. Zatnul sval a obkroužil prsty biceps. Když se snažil, dokázal ho obejmout skoro celý, a pokud ho pevně sevřel, cítil pod ním obrysy kosti. Podpaží měl poprášené jemným chmýřím jako kachněcí peří. Přičichl si k němu; vonělo příjemně, čistě a neutrálně. Vzal kůži mezi prsty a stiskl ji, třel si měkké maso, dokud zdeptaně nezčervenalo; znovu si čichl k prstům, nic. Drhnul se silněji a brblal si pro sebe: „*Výsledky Skotské fotbalové ligy: Rangers výhra 22, remíza 14, prohra 8, celkem 58 bodů. Aberdeen výhra 17, remíza 21, prohra 6, celkem 55 bodů. Motherwell výhra 14, remíza 12, prohra 10.*“

Mokrý vlasy měl v zrcadle černé jako uhel. Sčesal si je přes oči a užasl, že mu sahají skoro po bradu. Zíral na sebe a hledal nějaký maskulinní rys, kterým by se mohl kochat: černé kadeře, mléčná pleť, vystouplé lícní kosti. Zachytil v zrcadle svůj pohled. Něco je šejdrem. Opravdoví kluci jsou stavění jinak. Začal se zase drhnout. „*Rangers výhra 22, remíza 14, prohra 8, celkem 58 bodů. Aberdeen výhra 17, remíza...*“

Vtom se na chodbě ozvaly kroky, povědomé vrzání těžkých kožených bot, a pak ticho. Tenké dveře neodbytně narážely do petlice. Shuggie hmátl po vojenské bundě a ještě mokrá si ji natáhl.

Když se na pákistánský privát nastěhoval, zaznamenal to pořádně jen jeden z ostatních nájemníků. Brunátného i žlutozubého už chlast oslepil či zdecimoval natolik, že se nestarali. Ale ten první večer, když Shuggie seděl na posteli s patkou bílého chleba namazanou máslem, zaklepal někdo

na dveře. Chlapec zprvu ani nedutal a teprve po chvíli se rozhodl otevřít. Za dveřmi stál hromotluk vonící borovým mýdlem, třímající igelitku s dvanácti plechovkami piva, které o sebe bimbaly jako ztlumené kostelní zvony. Napřáhl tlapu, představil se jako Joseph Darling a s úsměvem mu tašku podal. Shuggie by nejradši zdvořile odmítl, ale něco na tom muži mu nahánělo strach, a tak ho pustil dál.

Seděli pak spolu bok po boku na kraji vzorně ustlané válendy a tiše vyhlíželi do ulice s nízkými činžáky. Za okny tam protestantské rodinky večerely před televizory a uklízečka odnaproti jedla sama u stolu se sklopnou deskou. Ti dva mlčky pili a pozorovali ostatní, jak se oddávají normálnímu životu. Pan Darling si ani nesundal tvídový kabát. Válenda se pod jeho vahou prohnula a Shuggie se mu sesul k širokému boku. Koutkem oka sledoval, jak si spolunájemník nervózně ťuká o sebe zažloutlými konečky silných prstů. Chlapec si cucnul piva, jen tak ze zdvořilosti, a zatímco na něj návštěvník mluvil, nedokázal myslet na nic než na pachutí plechovkového ležáku, jak zkysle a smutně chutná. Připomínal mu to, na co by radši zapomněl.

Pan Darling hovořil rozvázně a ne úplně zpřima. Shuggie se snažil uctivě naslouchat, když mu vyprávěl, jak býval školníkem v protestantské škole, kterou posléze zrušili, a aby ušetřili obecní kasu, spojili ji se školou katolickou. Školníka podle všeho nezdrtila ani tak ztráta zaměstnání, jako skutečnost, že malí prótové teď musí s malými katolíky žít v míru.

„Já tomu prostě nemůžu uvěřit!“ hořekoval, spíš sám k sobě. „Za mýho mládí vo člověku jeho náboženský vyznání něco vypovídalo. Celou školní docházku ses musel probíjet hordama katolickejch zeložroutů. A bejval na to

člověk hrdej. Dneska se protestantský děvče klidně vyspí s prašivým Irem, jako kdyby se nebálo, že vod čokla chytne blechy.“

Shuggie dělal, že si přihýbá, ale většinu piva nechal prošumět mezi zuby zpátky do plechovky. Pan Darling šmejdil očima po zdech ve snaze najít nějaké znamení. Úkosem se na chlapce podíval a náhle znejistělý, s kým má vlastně tu čest, se zeptal: „No a do kerý školy jsi chodil ty?“

Shuggiemu bylo jasné, na co se ptá. „Já vlastně nejsem pořádně ani jedno, ani druhý a do školy ještě pořád chodím.“ Říkal pravdu – nebyl ani úplně katolík, ani úplně protestant, a když zrovna nestrašil v supermarketu, skutečně stále docházel do školy.

„Jo? A kerej předmět ti de nejlíp?“

Chlapec pokrčil rameny. Ne ze skromnosti, ale proto, že opravdu nevyňikal v ničem. Jeho školní docházka měla mezery a nit jeho vzdělání byla hodně potrhaná. Většinou jen tiše seděl v zadní lavici, aby ho školská rada nevyhmátla pro záškoláctví. Když ve škole věděli, jak žije, byli by nuceni s tím něco udělat.

Pan Darling dopil druhou plechovku a hned načal třetí. Shuggie cítil, jak ho ze strany na stehně pálí návštěvníkův prst. Muž se opřel rukou do válendy a malíčkem se zlatým pečetním prstenem se chlapce nepatrně dotýkal. Nijak jím nehýbal, ani se nezavrtěl. Ten prsten tam prostě byl a tím ho páлил ještě víc.

Ted' stál Shuggie ve vlhké koupelně zahalený do bundy. Pan Darling si na pozdrav starosvětsky zatahal za kšilt tvídové čapky. „Jen sem se přišel voptat, jesli seš dneska doma.“

„Dneska? To nevím. Mám nějaký obíhání.“

Panu Darlingovi přeběhl přes tvář mrak zklamání. „Tak to sis vybral pěkně hnusnej den.“

„To jo. A taky mám s někým spicha.“

Bývalý školník nasál vzduch přes bílá zubiska. Ten chlap byl tak velký, že se ještě ani nestihl narovnat do plné výšky. Shuggie si uměl živě představit generace protestantských dětí zarovnaných v zástupu, jak mají nahnáno z jeho dlouhého stínu. Byl rudý jako rak a u hrany obočí už mu stékal čůrek pijáckého potu. Bylo jasné, že se předtím skláněl ke klíčové dírce.

„Škoda. Frčím si teďko vyzvednout dávky, pak se asi stavím v Brewers Arms a taky si skočím vsadit. Ale potom bychom si mohli spolu dát pívko. Můžem pustit telku a kouknout na fotbalový výsledky. Moh bych tě naučit něco vo anglický lize, co?“ Shlížel na chlapce, zapřel si jazyk o zadní stoličky.

Když to s ním Shuggie šikovně skoulel, vždycky z něho káplo pár liber. Jenže teď by musel dlouho čekat, než si pan Darling vyzvedne podporu v nezaměstnanosti, z pošty dojde do sázkové kanceláře, do obchodu s lihovinami a pak domů, tedy pokud vůbec po tom všem domů trefí. Tak dlouho Shuggie čekat nemohl.

Přestal si přidržovat parku a pan Darling dělal, že nezírá, když se mírně rozevřela. Jenomže si zjevně nemohl pomoci a Shuggie sledoval, jak šedé světlo v mužových zelených očích klesá níž. Jak se mu propaluje do bledého hrudníku a pak mu školníkuv pohled klouže po volných spodkách k holým nohám, nezajímavým bílým neochlupeným nohám visícím jako neustřižnuté nitě zpod lemu černé bundy.

Teď už se pan Darling usmál.

1981

Sighthill

Dvě

Agnes Bainová vtláčila prsty do koberce a vyklonila se hluboko do večerního vzduchu. Vlhký vítr jí zlíbal zčervenalý krk a prodral se jí pod šaty. Připadal jí jako neznámá ruka, něco živého, připomínka života. Odpinkla nedopalek cigarety a dívala se, jak žhnoucí uhlíky křepčí dolů přes šestnáct poschodí vstříc tmavému plácku pod věžákem. Chtěla ty sametové vínové šaty ukázat městu. Toužila si užít trochu závisti neznámých lidí, tančit s muži, kteří by ji pyšně svírali v náruči. Ale hlavně se chtěla pořádně napít a chvíli žít.

Protáhla lýtka, přenesla váhu z prstů na nohou a opřela se pánevní kostí o okenní rám. Vyklonila se vstříc jantarovým světlům města a do tváří se jí vlila krev. Vztáhla k těm světlům ruce a kratičce letěla.

Nikdo si letící ženy nevšiml.

Napadlo ji, že by se mohla vyklonit ještě níž, hecovala se k tomu. Jak snadno by se obalamutila, že letí, než by se z letu stal pád a ona by se dole na betonu rozsekala na kousky. Panelákový byt rodičů, kde dosud bydlela, ji stísněval. V pokoji za jejími zády bylo všecko umrněné, strop byl nízko a dusila se tam, od páteční výplaty k nedělní mši. Žila tu život kupovaný na dluh, kde jí nic nepatřilo rovnou a bezesbytku.

Být v devětatřiceti i s manželem a třemi dětmi, z toho dvěma bezmála dospělými, pořád ještě nasáčkovaná v bytě u mámy, zavánělo životní prohrou. A její mužský, který když už s ní sdílel lože, spal nasunutý těsně k okraji, ji neustálými sliby, že si brzo přijdou na lepší, jen neskutečně dožíral. Agnes by svůj nynější život nejradši rozdupala nebo

strhla jako ušmudlanou tapetu. Zaryla by pod něj nehet a celý ho servala.

Otráveně se vyhrbila, vpadla zpátky do vydýchaného pokoje a znovu ucítla pod nohama bezpečný matčin kovral. Ženské ani nevzhledly. Rozmrzele zaskřípala jehlou po desce na gramofonu. Zajela si rukou do vlasů a pustila muziku na plné pecky. „No tak, holky, co si trošku zatancovat?“

„Kuš, až potom,“ zavrčela Nan Flanniganová. Horečnatě si vyskládávala stříbrné a měděné mince do úhledných hromádek. „Teďko vás všechny vobjebám.“

Reeny Sweenyová protočila oči a přidržela si karty u těla. „Ty taky myslíš jen na samý prasárny.“

„No, neříkej, že sem vás nevarovala.“ Nan ukousla koneček smažené ryby a slízala si ze rtů mastnotu. „Až tě vošku bu vo prachy na domácnost, nezbyde ti nic jinýho než doma skočit na to svý vysmrkmáslo a vyprcat z něj další.“

„Tak to ani náhodou!“ Reeny se líně pokřižovala. „Už vod Letnic si nevrznu, a nemám v úmyslu na tom nic měnit až do Vánoc.“ Strčila si do pusy hranolek nacucaný olej. „Jednou sem vodolávala tak dlouho, až sem si vysloužila barevnou telku do ložnice.“

Ženské se zachechtaly, aniž se přestaly věnovat kartám. V obýváku bylo k zalknutí. Agnes sledovala svou matku, malou Lizzie, jak si pečlivě prohlíží karty v ruce, po jednom boku kolos Nan Flanniganové a po druhém Reeny Sweenyovou. Všechny tři seděly stehno na stehno a cupovaly zbytky smažených ryb s hranolky. Umaštěnými prsty posouvaly mince a skládaly karty. Nejmladší z nich, Ann Marie Eastonová, si v klíně na sukni soustředěně balila skromňoučkou cigaretu ze sypaného tabáku. Karbanice vysypaly

své peníze na domácnost na čajový stůlek a posunovaly si mezi sebou sem a tam pěti- až desetipencové sázky.

Agnes to nudilo. Kdysi, v době před neforemnými svět-ry a hubenými manželkami, je všechny vodila tancovat. Dívky spolu držely jako šňůra perel a celou cestu po Sauchiehall Street zpívaly z plných plic. Nebyly ještě plnoleté, ovšem Agnes, sebejistá už v patnácti, věděla, že je dovnitř propašuje. Jakmile zazářila na konci fronty, uvaděč na ni kývl, ať jde dopředu, a ona za sebou ostatní táhla jako řetěz spoutaných trestanců. Držely ji za pásek kabátu a remcaly, ale Agnes jenom na uvaděče vrhla svůj nejzářivější úsměv, který měla vyhrazený pro muže, ale který před matkou skrývala. Tenkrát blýskala úsměvy na všechny strany nesmírně ráda. Zdědila chrup po tátově straně a Campbellové měli špatné zuby, které jinak hezké tváři vnucovaly trochu pokory. Jí samoté narostly trvalé zuby malinké a křivé a hned od začátku je kouření a matčin silný čaj barvily dohněda. V patnácti matku uprosila, aby jí je nechala vytrhat. Trápení s falešnými zuby nebylo nic ve srovnání s úsměvem filmové hvězdy, kterého tím zákrokem dosáhla. Rovná sada zubů jí umožnila rozdávat široké úsměvy jako Elizabeth Taylorová.

Agnes si své porcelánky procumlala. Dneska ty samé holky jako každý pátek večer dřepí u její matky v obýváku a mastí karty. Jedna jako druhá nemají na sobě ani kapku make-upu. A elán si zazpívat už taky všechny opustil.

Dívala se, jak se handrkují o pár liber v měďácích, a otráveně si odfoukla. Celý týden se těšily jedině na svou páteční partičku karet. Ta jim měla dopřát oddech od žehlení před bednou a od ohřívání fazolí v tomatě nevděčným harantům. S výhrou z banku většinou odcházela Nan, kromě pár příležitostí, kdy měla Lizzie kliku a několik her po

sobě jí šla karta. To ji pak ovšem Velká Nan propleskla. Nemohla si pomoci. Kolem peněz hrozně vyšilovala a nerada se s nimi loučila. Agnes jednou viděla, jak mámě přišla monokla kvůli deseti šilinkům.

„Hele, ty!“ křikla Nan na Agnes, ponořenou do svého odrazu v okenním skle. „Nefixluj, sakra!“

Agnes obrátila oči v sloup a dlouze si lokla vyšeptalého černého piva. Tenhle autobus se moc šourá, vzhledem k tomu, kam se chce svézt. Lila si pivo proudem do krku a litovala, že to není vodka.

„Dej jí pokoj,“ řekla Lizzie. Už ten dceřin nepřítomný pohled znala.

Nan stočila zrak zpátky ke kartám. „To mě mohlo napadnout, že vy dvě se spřáhnete! Čórkačky ste!“

„Já jakživa nic neukradla!“ bránila se Lizzie.

„Kecy! Viděla sem tě jednou po šichtě. Bylas samá boule a těžká jak žok. Pracovní zástěru napěchovanou hromadou nemocničního hajzlpapíru a flaškama tekutýho mejdla!“

„A víš, kolik ty věci stojí?“ rozhořčovala se Lizzie.

„To si piš, že vim,“ odfrkla si Nan. „Páč si je dovopravdy kupuju.“

Agnes mezitím bloumala po pokoji, neschopná se usadit. Teď karetní stůl málem převrhla, když na něj mrskla náruč igelitek. „Koupila jsem vám dárečky,“ řekla.

Nan by obvykle jakékoli vyrušení zamítla, ale dárek je zadarmo, a tak si to dvakrát rozmyslela, než aby si ho nechala ujít. Zastrčila si karty za výstřih a igelitky pak kolovaly a každá si vytáhla krabičku. Chvilí seděly, ani nedutaly, a dumaly nad vyobrazením na krabičce. První promluvil Lizzie, maličko dotčeně: „Podprsenka? K čemu mi bude dobrá?“

„To není obyčejná podprsenka. Je to ta slavná tvarovací. Ta tě vytvaruje jedna radost!“

„Zkus si ji, Lizzie!“ hýkla Reeny. „Starej Wullie se na tebe začne sápat jak vo glasgowský pouti!“

Ann Marie vybalila podprsenku z krabičky; byla evidentně moc malá. „Todle neni moje velikost!“

„No, snažila jsem se to odhadnout co nejlíp. Vzala jsem jich pár navíc, tak se mrkni i na ty ostatní.“ Agnes už si roze-pínala zip na zádech. Z vínového sametu zakřičela alabastrová ramena. Rozepla si starou podprsenku a vyklouzla z ní porcelánová ňadra; rychle si oblékla novou a prsa jí povystoupla o několik čísel vzhůru. Agnes se před ženskými naklonila a zatočila. „Jeden chlap s nima šmelí v Paddyho tržnici. Pět kousků za dvacet liber. Zázrak, co?“

Ann Marie prohrabala igelitky a našla svou velikost. Byla stydlivější než Agnes, a tak se otočila zády k osazenstvu pokoje, svlékla si propínací svetr a sundala starou podprsenku. Měla tak těžká prsa, že jí ramínka vyryla do ramen dva rudé pruhy jako šlehy bičem. Za chvíli se všechny až na Lizzie vyvlékly ze šatů nebo si porozepínaly pracovní kombinézy a seděly tam v nových podprsenkách. Lizzie měla ruce založené přes prsa. Ostatní, od pasu nahoru polonahé, si ohmatávaly saténová ramínka, prohlížely si ňadra a uznale vrkaly.

„V životě sem snad neměla na sobě nic pohodlnějšího,“ připustila Nan. Podprsenka jí na zádech odstávala a taktak že jí olbřímí ňadra vůbec zvedla z převisu břicha.

„Takovýchle kozy jsme mívaly zamlada,“ souhlasila Agnes.

„Dobrej Bože, kdybysme tak tehdá věděly, co víme dneska, že jo?“ nadhodila Reeny. „To bych zfleku dovolila

každýmu vobejdovi, kterej by projevil zájem, aby si na ně máknul.“

Nan smyslně svinula jazyk. „Prdlajs! Dyť ty ses ani tenkrát nijak nežinýrovala!“ Byla už celá žhavá do další hry a začala znovu posouvat mince po stolku. „Tak jo, co kdybysme se tady přestaly vočumovat jako banda pitomejch slepic.“ Sebrala pakl a začala míchat. Ženské si zatím ještě neoblékly svršky.

Lizzie se tiše pokoušela roztrhnout celofánový obal na krabičce cigaret. Její kolegyně zbystřily, protože ubalené čvaňháky se jim zajídaly a nebavilo je věčně si z jazyka sbírat drobky tabáku. Lizzie si odfrkla: „Já myslela, že si každá kouříme svoje, ne?“ Ale to by si člověk mohl zrovna tak rozbalit šunku před smečkou toulavých psů; nedali by mu pokoj. Se sebezapřením nechala krabičku kolovat. Každá si zapálila a užívala si přepych cigarety z obchodu. Nan se v podprsence opřela, nechala vdechnutý kouř v plicích a zavřela oči. Cigaretový dým vířivě tančil v rytmu kašmírového vzoru na tapetě a vzduch v pokoji už se zase zahřál a zhoustl.

Oknem v šestnáctém patře co chvíli zavanul dovnitř čerstvý vzduch a ženské vždycky až zamžikaly, jak na ně dýchl. Lizzie popíjela vychladlý černý čaj a sledovala, jak se nálada jejich družek propadá do temnoty. Na opilce takhle čerstvý vzduch působí. Lehká klevetivá energie se z pokoje vytrácela a vplížilo se sem cosi hutnějšího a lepi-
vějšího.

Ozval se nový hlas. „Mami, malej nemůže usnout!“

Ve dveřích obýváku stála Catherine s podrážděným výrazem. Bráška Shuggie jí seděl na boku. Byl už moc těžký a málem ho neunesla, ale držel se jí jako klíště a bylo na

něm vidět, že se útěchy sestřina kostnatého pohodlí jen tak nevzdá.

Dívčin rozmrzelý obličej škemral o soucit. Štípala chlapečka do zápěstí a sestřkávala ho ze sebe. „Mami, prosím, už ho nezvládnou.“

Shuggie se rozběhl k matce a ta ho sevřela do náručí. Zatočila se s ním, vděčná, že si má konečně s kým zatancovat, a silonové pyžamko zapraskalo statickou elektřinou.

Catherine nebrala na vědomí, že tam ženské sedí polonahé, jen v nových podprsenkách. Prozkoumala trosky rybí večere. Z hranolků měla nejradši ty malé přismahlé, zkroucené šlupičky, které pobýly ve fritéze hodně dlouho a uškvařily se dokřupava.

Lizzie vnučku pohladila po boku. Na Catherine jí všechno připadalo nedostatečné, jaksi neženské. V sedmnácti byla samá ruka samá noha a vypadala chlapecky, vlasy rovné jak hřebíky měla dlouhé do pasu a o nějakých křivkách u ní nemohla být řeč. Příléhavé sukně na ní byly těžkým zklamáním. Lizzie měla zvyk vnučku nepřítomně hladit po boku, jako by tím snad u ní mohla vypučet ženskost. Catherine automaticky babiččinu šmejdicí ruku odstrčila.

„Hele!“ vyhrkla Lizzie. „Pověz jim o tom úžasném fleku, cos dostala ve městě.“ Aniž nechala vnučku promluvit, obrátila se k ženským: „Jsem na ni hrozně pyšná. *Asistentka předsedy*. To už je skoro, jako kdybys tam šéfovala sama, ne?“

„Babi!“

Lizzie ukázala na Agnes. „No! Tahleta si myslela, že stačí bejt hezká! To je hergot moc dobře, že ty máš něco v kebuli.“ Lizzie se honem pokřižovala. „A klidně se půjdu vyzpovídat, že jsem se vychloubala.“

„A že jsi klela,“ dodala Catherine.

Nan Flanniganová nevzhlédla od karet. „Takže, kočko, teď když teda pracuješ, první věc, kterou uděláš, že si otevřeš dva bankovní účty. Jeden na potom, až se vdáš. Druhej pro sebe. A ne abys mu vo ňom říkala, do prdele, rozumíš?“

Všechny ženy nad Naninou moudrostí souhlasně zamručely.

„Takže študovat nejdeš, děvče?“ zeptala se Reeny.

Catherine se významně podívala po matce. „Ne. Studovat nejdu. Potřebujeme peníze.“

„No jo. Při tom, kam sme to dneska dopracovali, tak ať si nabrnkneš jakýhokoli muskýho, stejně ho budeš vydržovat.“ Všechny měly manžely doma. Manžely, kteří z nedostatku slušných pracovních míst vhnívali do kanape.

Nan už zase ztrácela trpělivost. Zamnula si rozpraskané ruce. „Hele, Catherine, seš fajn holka.“ Neznělo to upřímně. „Až z tebe bude první skotská kosmonautka, co ji vystřelej do vesmíru, tak ti na ten vejlet vlastnoručně zapakuju pár sendvičů. Ale do té doby...“ Ukázala na karty a pak kývla ke dveřím. „Vysmahni.“

Catherine se odklackovala k Agnes a neochotně jí vzala Shuggieho z boku. Bratříčka fascinovala plastová posuvná sponka na ramínku matčiny podprsenky.

„A co náš Alexander, je doma?“ zeptala se Agnes.

„Hm, myslím, že jo.“

„Myslíš? Co tím chceš říct? Tak je Alexander v pokojíčku, nebo ne?“ Dětský pokoj byl mrňavý, takže se tam vyčouhlý patnáctiletý kluk nemohl ztratit. Palanda pro Catherine a Leeka a Shuggieho postýlka se tam sotva vešly. Ovšem Leek byl tichošlápek, radši se držel stranou a byl schopný zmizet i ve chvíli, kdy s ním někdo mluvil.

„Dyť ho znáš, mami. Prostě je možný, že tam je.“ Nic víc k tomu Catherine nedodala. Otočila se na patách, rozvířila vějíř kaštanových vlasů a odnášela Shuggieho z obýváku, při čemž mu zarývala nehty do měkkého stehýnka.

Rozdala se další hra, další peníze na domácnost přišly vniveč a Agnes obracela desky jednu za druhou, i když to bylo všem přítomným úplně fuk. Podle předpokladu se mince začaly kupit před Nan a mizet z hromádek spoluhráček. Agnes se sklenicí v ruce začala osamoceně kroužit po kovralovém parketu. „Jo, jo, jo! Tohle je moje písnička, dámy! Vstávat, vstávat!“ Vířícími prsty je tahala z kanape.

Karbanice se jedna po druhé zvedly, ty, kterým nešla karta, byly rády, že se vzdálí od Naniny nápadné hromádky peněz. Šťastně trsaly v nových podprsenkách a starých kardiganech. Podlaha se pod jejich vahou otřásala. Nan se točila kolem pišticí Ann Marie, až společně nabouraly do čajového stolku. Ženské křepčily jako smyslů zbavené a vydatně si přihýbaly ležáku ze starých čajových hrnků. Veškerý pohyb soustřeďovaly do ramen a boků, rytmicky a smyslně, jako mladá děvčata v telce. Bylo nad slunce jasnější, že dnešní noci to chudáci jejich vyzáblí mužičci, které si doma chovají, pěkně slíznu. Manželky čpící pivem a octem z ryb přijdou domů a v tu ránu na ně hupsnou. Zpocené a rozhiňhané, zato v nových podprsenkách, si na chvíli budou připadat znovu jako patnáctky. Svléknou se do silonek s puštěnými oky, rozepnou podprdu a vypustí pohupující se cecky. Opilé otvírání úst, horké rudé jazyky, těžká neohrabaná těla. Nezkalené štěstí páteční noci.

Lizzie zůstala sedět. Už dávno se nechala slyšet, že skoncovala s pitím. Snažili se jít s Wulliem rodině příkladem. To by byla pěkná katolička, kdyby lamentovala nad

Agnes, a sama si tu a tam lupla plechovku. A tak s černým Sweetheartem i s třetinkovými lahvemi whisky skončila, tedy téměř. Agnes se na matku třímající vychladlý čaj podívala, a ani na okamžik ji to neoklamalo. Lizzie tam seděla hrdě vztyčená, oči stejně jako dřív vlhké a usazené a v brunátné tváři zataženo nepřítomným výrazem.

Agnes neušlo, jak Wullie i Lizzie občas mizí z pokoje, když si myslí, že se nikdo nedívá. V neděli jeden nebo druhý vstával od jídelního stolu nebo každou chvíli potřeboval na záchod. To se pak tajně zavřeli v ložnici, sedli si na krajíček velké manželské postele a vytáhli zpod postele igelitku. Nalili si do starého hrnku panáka a tiše ho do sebe koplí potmě jako pubertáci. Pak se vrátili do kuchyně ke stolu a odkašlali si, oči šťastnější a skelnější, a všichni ostatní předstírali, že z nich necítí vizoura. Stačilo jen sledovat tátu, jak na sebe v neděli bryndá polívku, a všechno bylo jasné.

Deska dopraskala na konec první strany. Lizzie se omluvila a odvrávorala na záchod. Velká Nan, když si myslela, že se nikdo nedívá, využila příležitosti a jukla se jí do karet. Zahlédla přitom i neotevřené plechovky stoutu za Wullieho vysezeným křeslem. „No to je terno!“ zahýkala. „Ten starý lišák tam má tajnou skrejš chlastu!“ Sedla si, zpocená a bez dechu, a nabídla si. Byla tady v obchodní záležitosti, a tak zůstávala trochu střízlivější než ostatní. Celý večer pečlivě počítala mince na karetním stolku s výhledem na to, že koupí kus uzeneho na neděli do polívky a dětem něco na příští týden do školy. Teď když si u karet své odpracovala, dostala na to ulité pivo chuť.

„Lizzie Campellová, ta lhářka prolhaná. Ta že nechala chlastu?“ podotkla Reeny.

„Ta přestala chlastat asi tak, jako jsem se já přestala cpát,“ konstatovala Nan a zapínala si těsný svetr přes novou podprsenku. Křikla za Lizzie do tmavé předsíně: „Že já s takovejma katolickejma kradákama vůbec pečů!“ Pak vzala plechovku piva a nalila do hrnků a skleniček na stolku; čím víc je opije, tím líp. Najednou nasadila přísně obchodní tón. „Takže. Dohrajem ty karty, nebo mám vytáhnout katalog? Nechce se mi tady vejrat na baby, co tu trdloujou jak ňáký krasotinky v televariétě.“ Z černé kabely u nohou vytáhla tlustý odrbaný katalog. Na obálce byl nápis *Freemans* a fotografie ženy v krajkových šatech a slamáku na šťastné zlatisté louce někde na hony daleko. Vlasy jí určitě voněly po zelených jablkách.

Nan položila katalog na karty, otevřela ho a prolistovala pár stránek. Plastovité šustění papíru zapůsobilo jako volání Sirén. Ženské se přestaly komíhat v rytmu hudby a shlukly se kolem otevřené brožury, makaly umaštěnými prsty na obrázky kožených sandálů a polyesterových nočních košil. Dolistovaly na dvoustranu se ženami na jízdních kolech v slušivých úpletových šatech a unisono zavrněly. V tu chvíli hrábla Nan znovu do kabely a vytasila se s několika splátkovými knížečkami formátu Bible. Ozvalo se sborové úpění. Jsou to kámošky, o tom žádná, ale tohle ji živí a ona musí nakrmit hladové krky.

„Ale Nan, já ty peníze dneska prostě nemám,“ zaskuhrala mladá Ann Marie a rázem před katalogem ucukla.

Výběřčí se na nešťastnici usmála a skrz zuby procedila tu nejdvořilejší odpověď, jíž byla schopná: „Ba jó, do prdele, máš. A dneska mi to zaplatíš, i kdybych tě měla za ty tvý tlustý kotníky pověsit hlavou dólu z vokna a vyklepát to z tebe.“

Agnes se pro sebe usmála. Věděla, že by toho Ann Marie měla nechat, dokud má navrch. Jenže mladice dyndala dál: „Když voni mi ty plavky vlastně ani neseseděj.“

„Ty pičo! Byly ti dobře, když sis je brala.“ Nan zalovila v šedých knížkách. Vytáhla tu, na které bylo černou propiskou kudrlinkami vyvedeno *Ann Marie Eastonová*, a hodila ji na stůl.

„Když von mi přítel řek, že mě na tu dovču nakonec vzít nemůže.“ Ann Marie na přítomné tváře poulila oči, jestli v nich nenajde aspoň nepatrný náznak slitování. Ženským to ale bylo úplně fuk. Poslední dovolenou pro ně většinou představoval pobyt na porodním oddělení Stobhillské nemocnice.

„Tak to máš teda hodně blbý, kurvafix. Vybírej si líp chlapy a vybírej si líp hadry.“ Nan vyvinula stejný tlak jako už tisíckrát předtím, načež povybírala od žen peníze a poznáčila si příslušné částky do jejich splátkových knížek. Jedny kalhoty od školní uniformy nebo sadu ručníků budou splácet donekonečna. Pět liber měsíčně nesplatí ještě několik let, když se k nim přičtou úroky. Jako by si svůj život jen pronajímaly. Katalog se otevřel na nové stránce a ženské se začaly dohadovat, která si co vybere.

Když se v pokoji změnil tlak, první zvedla hlavu Agnes. Ve dveřích stál Shug, v ruce těžký opasek s kasírtaškou. Obývákem prosakoval vlhký vítr, takže Agnes poznala, že nechal otevřené dveře bytu a nemá v úmyslu zůstat na noc. Vstala a vykročila k manželovi, šaty pořád rozepnuté a vršek visící od pasu dolů. Příliš pozdě si uhladila sukni, načež sepjala ruce a pokusila se o co nejstřízlivější úsměv. Shug jí ho neoplatil. Znechuceně pohlédl skrz ni a úsečně se zeptal: „Tak jo, kerá z vás potřebuje někam hodit?“

Nevítaný příchod muže zapůsobil jako školní zvonění. Ženské si začaly sbírat věci. Nan si dvě Lizziiny ulité plechovky stoutu šoupla do kabely. „No nic, dámy, tak v úterý zasej u mě doma,“ zavrčela a pro Shugovy uši dodala: „A každéj chlap, kerej mi nabourá večer s katalogem, dostane nakládačku.“

„Půvabná jako vždy, paní Flanniganová,“ odtušil Shug a klíčkem od taxíku si štoural špínu zpod nehtu na palci. Tuhle by neprcal ani za nic. Má svoji laťku.

„Dík za lichotku.“ Nan se mdle usmála. „Nechcete si strčit vobě ruce do prdele a pěkně si za mě vobejmout vnitřek?“

Agnes si natáhla sametové šaty zpátky na ramena. Stála nehnutě, dlaně tiskla k sukni. Ženské se pozapínaly do tlustých kabátů, a když se pak snažily propasírovat dveřmi kolem Shuga, který ani o kousek neuhnul, zdvořile jí kývly na rozloučenou. Měly sklopené oči a Agnesin manžel se na každou z nich pod knírem usmál. Ustoupil jen před kološem jménem Nan.

Na Shugovi už začínala být vidět léta, ale stále působil dominantně, magneticky. Uměl se podívat tak zpříma, že to s Agnes vždycky zacvičilo. Kdysi se matce svěřila, že když se s ním seznámila, měl v očích takový třpyt, že by se před ním ženská hned svlékla, kdyby jen zavelel. Pak dodala, že zavelel dost často. Hraje v tom roli sebejistota, vysvětlovala matce, protože zase takový krasavec není a u méně okouzujícího muže by tahle ješitnost odpuzovala. Shug měl talent prodat to tak, jako by ženská po ničem jiném neprahla. Skvěle dokázal každou ukecat glasgowskou hantýrkou.

Teď tu stál, v perfektně vyžehleném obleku s úzkou kravatou a s koženým taxikářským opaskem v ruce, a prohlížel si odcházející ženy chladným okem honáka na dražbě

dobytka. Odjakživa věděla, že Shug oceňuje to nejvyšší i to nejnižší; dokázal vidět dobrodružství ve většině žen. Ty krásné uměl stáhnout dolů, protože se jich nikdy nebál. Smály se a celé se tetelily, vděčné, že můžou být s ním. A ty ošklivé díky jeho trpělivosti a šarmu nabývaly sebejistotu největších krasavic pod sluncem.

Byl sobecké zvíře, to už dnes věděla, v nemravném sexuálním smyslu, a to ji na něm chtě nechtě vzrušovalo. Projevovalo se to už v tom, jak se u stolu ládoval, jak si vylizoval omáčku mezi prsty, a bylo mu jedno, co si kdo myslí. Projevovalo se to v tom, jak teď hltal ženy odcházející z karetního dýchánku. Poslední dobou se to projevovalo až moc často.

Opustila kvůli němu prvního manžela. Byl sváteční katolík, pro sídliště sice pobožný dost, ale ve skutečnosti oddaný pouze jí. Agnes byla pohlednější než on, a tak si cizí muži dělali naděje a cizí ženy mu mžouraly do rozkroku, jestli na Brendanu McGowanovi něco nepřehlédly. Nepřehlédly ale vůbec nic; byl to přímočarý mužský, dřič, který zrovna neoplýval fantazií a dobře si uvědomoval, jakou má s Agnes kliku, a tak svou ženu náležitě uctíval. Když šli ostatní chlapi do hospody, on zamířil i s výplatou každý týden rovnou domů, hnědou obálku ani nerozlepil a bez říkání ji ženě odevzdal. Ona si tohoto gesta nikdy nevážila. V obálce podle ní nikdy nebylo dost.

Velkej Shug Bain vedle katolíka zářil v jejích očích jako hvězda. Byl ješitný tak, jak se to tolerovalo jen u protestantů, dával své nanicované dary na odiv, brunátný rozežraností a mrháním.

Lizzie ho prokoukla okamžitě. Když se Agnes objevila ve dveřích se dvěma staršími dětmi a protestantským

taxikářem, měla okamžité nutkání jí ty dveře před nosem zabouchnout, jenže Wullie tenkrát zakročil. Otec měl o dceři tak dobré mínění, že to podle Lizzie hraničilo se slepotou. Když u Shuga s Agnes konečně došlo na svatbu, Lizzie ani Wullie na radnici nešli. Že prý neradi vidí sňatky mezi protestantky a katolíky a navíc by se lidi měli brát v kostele. Jenže ve skutečnosti neměli rádi Shuga Baina. Lizzie ho měla přečteného hned.

Jako jedna z posledních odcházela z bytu Ann Marie, která zdržovala shledáváním svetru a cigaret, i když oboje bylo přesně tam, kam to po příchodu hodila. Zdálo se, že chce Shugovi něco říct, ale ten ji zpražil očima, a tak ani nepípla. Agnes jejich němý rozhovor neunikl.

„Reeny, jakpak se máme, krásko?“ optal se Shug a zašklebil se jako kocour.

Agnes odvrátila zrak od Ann Mariina stínu a pohlédla na starou kamarádku. Znovu jí zatrnulo v žebrech.

„Jó, de to, dík za voptání, Shugu,“ vybreptla Reeny rozpačitě a nespouštěla přitom oči z Agnes.

Když Shug prohodil: „Vem si kabát, ať nezmrzneš, hodim tě dom,“ hrudník se Agnes nad srdcem sevřel.

„Ale ne, to je zbytečný.“

„Blbost.“ Opět se usmál. „S každou kámoškou naší Agnes jsem kamarád i já.“

„Shugu, udělám ti něco k jídlu, tak se moc nezdrž,“ vyhrkla Agnes a vložila do toho víc ze semetriky, než jí bylo milé.

„Nemam hlad.“ Tiše mezi nimi zavřel dveře. Záclony opět znehybněly.

Reeny Sweenyová bydlela ve věžáku v Pinkston Drive 9, který stál vedle jejich bloku číslo 16. Shugovu černému taxíku stačilo vykroužit jednu úhlednou piruetu a Reeny bude

ani ne za minutu doma. Agnes si sedla, zapálila si cigaretu a věděla, že než Shuga znovu uvidí, uplynou dlouhé hodiny.

Do tváře se jí propaloval pohled matčiných očí. Lizzie neřekla ani slovo, jenom se nevraživě chmuřila. Trčet v pasti rodičovského obýváku pod matčíným odsuzujícím zrakem bylo k nesnesení; Lizzie z první ruky sledovala každý krok v úpadku dceřina manželství. Agnes sebrala cigarety a šla se podívat na děti. V pokojíku byla tma až na soustředěný paprsek baterky. Leek ji svíral pod bradou a s nehybnou tváří si kreslil do černého skicáku. Nevzhlédl a přes stín hebké ofny mu neviděla do šedých očí. Dech jeho spících sourozenců pokoj zahřál a bylo v něm dusno.

Agnes složila pár svršků, které se válely po podlaze. Vzala synovi tužku z ruky a sklápěla skicák. „Zkazíš si oči, miláčku.“

Už to byl skoro chlap, moc velký na to, aby mu maminka dávala pusy na dobrou noc, ale ona ho přesto políbila a nevšimla si, když se před jejím pivním dechem odtáhl. Posvítíl jí na Shuggieho postýlku. Zkontrolovala benjamínka, přikryla ho až pod bradu. Nejradši by ho probudila a vzala k sobě do postele; náhle ji přemohla potřeba, aby ji někdo zase pevně objal. Chlapeček měl otevřenou pusy, víčka se mu jemně zachvívala, byl kdesi daleko a nic ho nemohlo vyrušit.

Agnes tiše zavřela dveře a šla do ložnice. Zašátrala mezi matracemi a vytáhla starou dobrou vodku. Protřepala zbytky v lahvi, cvakla si rovnou z ní a pak ještě ocucávala hrdlo. Pozorovala přitom světla města pod sebou.

Když se Shug poprvé neobjevil po noční šichtě doma, celé hodiny za úsvitu bombardovala dotazy nemocnice a šoféry, které v taxislužbě znala. Postupně obvolala všechny

kamarádky v černém adresáříku. Dělal jako by nic a vyptávala se jich, jak se mají, a samozřejmě neprozradila, že Shug je někde v luftu, neschopná sama sobě přiznat, že to nakonec doopravdy udělal.

Ženské do sluchátka kvákaly o svém domácím koloběhu a ona přitom natahovala uši po okolních zvucích, jestli někde v jejich bytě nezaslechne jeho. Teď jim všem zatoužila říct, že o všem ví. Že ví o zapařených oknech taxíku, o jeho chmatavých rukách, o tom, jak když ho do nich strká, vzdychají, ať je od všeho odveze někam daleko. Připadala si stará a nesmírně osamělá. Ráda by jim dala najevo, že jim rozumí, že tohle vzrušení dobře zná, neboť kdysi dávno byla sama na jejich místě.

Kdysi dávno jí od ledového větru šlehajícího z moře zmodraly přední strany stehen, ale ona ten chlad nevnímala, protože byla šťastná.

Z promenády na ni přšlo tisíc mžikajících světel a ona se k nim blížila s uvolněnými ústy. Byla tak ohromená, že málem nedýchala. Černé flitry na nových šatech chytaly odlesky a vysílaly je zpátky do letního pouťového davu, takže sama zářila jako posetá žárovíčkami.

Shug ji zvedl a postavil na prázdnou lavičku. Celé nábřeží, kam oko dohlédlo, sálalo jasem. Každá ožárovkovaná budova se snažila trumfnout ty sousední, které zuřivě blikaly stovkami křiklavých světelných zdrojů. Některá světýlka vytvářela nápisy na saloonech Divokého západu v podobě cválajících koní a mrkajících kovbojů, jiná znázorňovala tanečnice z Las Vegas. Shlédla na Shuga, který k ní vzhlížel s tváří rozjasněnou úsměvem. Sváteční přiléhavý oblek mu seknul. Vypadal v něm úplně jako někdo s velkým N.

„Už ani nepamatuju, kdys mě vzal naposled tancovat,“ povzdychla si.

„Ještě pořád se umim na parketu votáčet.“ Opatrně jí pomohl dolů na chodník a dlouze ji stiskl v měkkém pase. Dokázal vidět nábřeží jejíma očima, pouťový šarm klubů i dobrodružství, jež skýtaly zábavní podniky. V duchu se sám sebe ptal, zda i tohle pro ni po čase ztratí lesk. Sundal si sako a přehodil jí ho přes ramena. „No jo, po tomhle už nám veřejný osvětlení na sídláku nikdy nebude připadat jako dřív.“

Agnes se otrásla. „Dej pokoj se sídlákem. Budeme si hrát, že jsme utekli.“

Kráčeli v mihotavém třpytu po nábřeží a snažili se nemyslet na všední malichernosti, které jednoho od druhého odtlačují, které je nutí dál žít ve věžáku, kde je přes stěnu ložnice slyšet chrápání jejích rodičů. Agnes se dívala, jak se světla rozbleskují a zase zhasínají. Shug zase pozoroval mužské, jak lačně pokukují po jeho ženě, a v hrudi mu vzklíčila zvrácená pýcha.

Poprvé viděla blackpoolské nábřeží ráno za šedého denního světla. Zklamáním v tu chvíli tiše poklesla na duchu. Omšelé budovy hleděly na temný zčeřený oceán a studenou písčitou pláž, po které pobíhali promodralí prckové ve spodním prádle. Bylo to tu samý kyblíček a lopatička a důchodci v igelitových bonetkách do deště s tkalounem uvázaným pod bradou. Všude samá liverpoolská rodinka na jednodenním výletě a autokary plné Glasgovanů. Shug počítal, že tady budou mít možnost být sami, to byl jeho záměr. A ona si nad místní všedností málem vykousala vnitřek tváří.

Zato teď večer viděla, čím tohle město táhne. Právě kouzlo se totiž skrývalo v těch světlech. Nebyla tu jediná plocha,

kteřá by nezářila. Staré tramvaje projíždějící středem ulice byly poseté žárovičkami a rozviklaná dřevěná mola vystupující do kalného moře svítla jako ranveje. Dokonce i ty pověstné klobouky s nápisem *Kiss Me Quick* nejenže vyzývaly k polibku, ale blikaly, jako by šlely žádostí. Shug ji vzal za zápěstí a vedl ji davem po ozářené promenádě. Od pouťových atrakcí na molu sem doléhalo vrískání dětí. Autíčka na autodromu rachotila a odletovaly od nich jiskry, zběsilé automaty na mince cinkaly. Vlekl ji dál skrz davy k Blackpoolské věži, kličkoval mezi lidmi jako pravý taxikář.

„Zpomal, prosím tě, miláčku,“ prosila ho. Světla kolem ní letěla tak rychle, že je nestihla vstřebávat. Vykroučila mu zápěstí a zůstal jí na něm po jeho stisku rudý proužek.

Shug uprostřed svátečního davu zbrunátněl a zamžikal. Zrudl vztekem a rozpaky. Neznámí mužští kroutili hlavou, jako by sami věděli líp, jak s touhle křehulí zacházet. „Nezačínáš zas, doufám?“

Agnes si třela ruku. Povolila zakaboněný obličej. Zahákla se mu malíčkem o malíček a zlato jeho pečetního prstenu ji na ruce mrtvě zastudilo. „Jenom na mě prostě hrozně spěcháš. Potřebuju si to užívat, tak mě neboň. Vždyť sotvakdy vytáhnu paty z baráku.“ Odvrátila se od něj, zpátky ke světům, ale kouzlo už pominulo. Opravdu to byla jen laciná světýlka.

Vzdychla. „Pojďme se kapku napít. Zahřejem se a dostanem se zase do nálady.“

Shug přimhouřil oči a přejel si sevřenou pěstí přes knír, jako by chtěl zachytit všechna krutá slova, která by jí rád řekl. „Agnes. Moc tě prosím. Mohla bys pro dnešek zařadit zpátečku?“ Ale už byla v tahu a mířila přes tramvajové koleje k pomrkávajícímu kovbojovi.

„Zdravíčko,“ zahuhlala barmanka těžkým lancashirským přízvukem, načež dodala: „Frčovní šaty.“

Agnes se u baru vyhoupla na otočnou plastovou stoličku a ladně si překřížila nohy v kotnících: „Jednou Brandy Alexander, prosím.“

Shug si vybral vedlejší barovou židli a vytácel ji jako káču, dokud nebyla výš než ta její. S odrazem se vytáhl nahoru a otáčel se, až se s ní srovnal. „Studený mlíko bych prosil.“ Vytáhl z krabičky dvě cigarety a Agnes mu pokynula, aby jí jednu zapálil. Barmanka před ně postavila objednané nápoje. Mléko bylo nalité v dětské skleničce a Shug ji šoupl přes bar zpátky, ať mu ho přelije do jiné.

Vsunul zapálenou cigaretu Agnes do úst a pohladil ji po šíji, kde se jí uvolnila jedna jemná kadeř. Sáhla do kabelky, zastrčila si pramen zase do účesu a ssssss, postříkala si ho voňavým lakem na vlasy. Nato si dlouze lokla sladkého koktejlu a mlaskla. „Tady v Blackpoolu byla i Elizabeth Taylorová. Jestlipak jí chutnají škeble v láku?“

Shug se malíčkem s prstenem zaštoural v nose. Bubáka pak mnul mezi palcem a ukazováčkem. „To snad každému, ne?“

Otočila se na sedátku čelem k němu. „Co se sem odstěhovat? Takhle bychom se mohli mít pořád.“

Zasmál se a zavrtěl hlavou, jako nad dítětem. „S tebou je to každéj den jiný. Držet s tebou krok už mě zmáhá.“ Přejel jí prstem po blyštivém lemu sukně a ona se přitom dívala na letní davy valící se před okny baru. Viděla obyčejné lidi, už v zimních kabátech.

„Víš, co bych chtěla? Chtěla bych si zahrát bingo.“ Drink už ji rozehříval. Spokojeně si obtočila paže kolem těla a objala se. „Těch světýlek tady. Dneska se na mě směje štěstí.“

„Jó? Já jim řek, ať je rozsvítěj speciálně pro tebe.“

Následovala další runda. Agnes vylovila brčko, míchátko a dvě macaté kostky ledu. „Tentokrát je to tutovka. Vyhraju velký peníze. Začnu žít. Pěkně to všem na sídlišti natru. Prostě to cítím.“ Dopila brandy na ex.

Zaplatili si pokoj v podkroví viktoriánského domu tři ulice za promenádou. I na blackpoolský bed & breakfast to byl krcálek dost prostý a páchlo to v něm spíš jako na cimře v ubytovně pro sezónní pracovníky než v hotýlku pro rodiny na dovolené. Na každém patře byl v koberci na podestě zažraný trochu jinak pižmový odér. Byly tam cítit spálené topinky a statická elektřina z televizních obrazovek, jako by bytná nerada větrala.

Takhle pozdě k ránu tu byl klid. Agnes ležela jako žok u paty schodiště a falešně si prozpěvovala nejnovější hity. „*Sssém jénom čóvěk. Sssém jénom žená.*“

Za zavřenými dveřmi se rozpohybovaly nohy a nad hlavou jim zavržala prkna v podlaze. Shug jí lehce zakryl ústa. „Pst. Buď ticho, jo? Vzbudíš celej barák.“

Agnes mu ruku odstrčila, divoce rozhodila paži a spustila ještě hlasitěji. „*Úkaž mi schódy, co po nich musim nahoru jíít!*“

V jednom pokoji se rozsvítilo. Shug to poznal podle pruhu světla pod tenkými dveřmi. Nabral Agnes v podpaží a snažil se ji zvednout, že ji nahoru po okobercovaném schodišti dovleče. Čím víc zabíral, tím víc mu v ruku prokluzovala, jako hrouda masa bez kostí. Kdykoli se zapřel, rozplizla se do beztvaré hmoty a vyklouzla mu. Rozkydla se na schodech, zahihňala se a dál si zpívala.

V jednom z pronajatých pokojů zasýčel přes zavřené dveře jakýsi Angličan: „Trochu to ztlumte. Nebo zavolám

policii. Lidi tady chtějí spát.“ Angličanovi kanula slova ze rtů neskotsky měkce a Shugovým uším to znělo jako zženštilé ševelení. Kéž by ten Anglán ty dveře otevřel. Shug by mu nesmírně rád nechal na tváři otisk pečetního prstenu.

Agnes se naoko durdila. „Ba jó, zavolej si policii, ty morousi. Já sem na dovče –“

Shug jí poslintaná ústa utěsnil dlaní. Jen se zahihňala. S rošťáckým výrazem mu rozpláclym jazykem olízla dlaň. Měl pocit, jako by sáhl na teplý vlhký plátek skopového. Obrátil se mu žaludek. Přitlačil dlaní a zabořil jí prsty do tváři, až se jí rozjela zubní protéza. Smích jí z očí vymizel. Naklonil se k ní a zasyčel: „Řeknu ti to jenom jednou a nebudu to vopakovat. Zvedej se. A marš nahoru.“

Zvolna si jeho ruku oddálila od obličeje. Na čelisti, kde ji zmáčkł, měla růžový otlak. Z očí jí hleděl strach a vypadala skoro střízlivá. Když ruku odtáhl, strach se jí z očí ztratil a tvář jí znovu ovládl běs chlastu. Skrz klapačky po něm plivla. „Co si vo sobě kurva mys–“

Ani nedořekla a znovu se na ni vrhl. Překročil ji, hrábl za sebe a sáhl jí do vlasů. Vpletl prsty do pramenů a ztvrdlý lak zakřupal jako kuřecí kostičky. Škul takovou silou, že jí pár chomáčů vytrhl i s kořínky, vyrazil po schodech nahoru a vlekl ji za sebou. Agnes nemotorně roztáhla nohy, snažila se dostoupnout na zem a zmítala sebou jako neohrabaný pavouk. Kůže na hlavě jí v záškubech pálila, a aby se vůbec něčeho zachytila, obemkla mu paže. Zaryla mu ostré nehty do masa, ale Shug to téměř necítil. Táhl ji vzhůru schod po schodu a pak zase a zase. O špinavý koberec si spálila záda, sedřela kůži na krku a sdrásala si flitry z blýskavých šatů. Shug jí zahákl objemnou paži pod bradou a táhl ji přes další

podestu. Jediným pohybem ji shodil u dveří, vylovil klíč, rozsvítil holou žárovku a dovlekl ji do pokoje.

Zůstala ležet u dveří jako nějaká odrbaná zábrana proti průvanu. Šaty s flitry se jí vyhrnulý až k bokům nad bílými stehny. Ohmatala si hlavu, kde se jí začal odchlípnout kus skalpu. Shug přešel přes pokoj k ní a ruku jí odtáhl, najednou mu z toho, co jí provedl, bylo trapně. „Nesahej si na to. Nic to není.“

Prsty měla mokré od krve z kůže pod vlasy. Z toho *žuch, buch, žuch* na každém schodu jí zvonilo v uších. Alkoholová otupělost odeznívala. „Proč mi to udělal?“

„Ztrapňovalas mě.“

Svlékl si černé sako a přehodil ho přes jedinou židli. Sundal si i černou kravatu a vzorně ji sroloval. Ve tváři byl rudý jako rak, jeho oči působily jaksi menší a tmavší. Když jí vlekl do schodů, rozcuchal se a vykoukla mu pleška, kterou se tak usilovně snažil maskovat. U levého ucha mu visela přehazovačka, ulepená a řídká. Vzadu v hrdle mu něco luplo, jako když se stiskne kohoutek, a byl zase v ní. Cítila jeho pazoury na krku, na stehně. Prsty jí začal do měkkého těla, chtěl mít jistotu, že mu nevyklouzne. Maso se odtáhlo od kosti, až vykřikla bolestí, a on jí pečetným prstenem uštědřil dvě drtivé rány do tváře.

Když opět ztichla, Shug se sklonil a zaryl jí nehty do ramene a do stehna a hodil ji na postel, jako by pustil na zem prasklý pytel s odpadky. Vylezl na ni. Tvář mu rudě plála, vlasy se zplihle houपालy z oteklé hlavy. Jako by se napouštěl vřící krví. Předloktími nalehl plnou tíhou na její paže, zamáčkl je do matrace, taktak že nepraskly. Celou tou masou, celou vahou nabytou vysesáváním za volantem, na Agnes žuchl a přimáčkl ji pod sebou.

Pravou rukou jí sáhl pod sukni šatů a nahmatal měkké bílé místečko. Překřížila si pod ním nohy; cítil, jak se jí kotníky zaklesly do sebe. Volnou rukou jí zkoušel stehna s jejich mrtvou vahou roztáhnout. Nepovolila. Sevření zakleslých kotníků bylo pevné. Zabořil jí prsty do měkkého masa pod rozkrokem, zarýval do ní nehty tak dlouho, dokud kůže nepraskla a zaklesnuté kotníky nepovolily.

Vnikl do ní a plakala. Alkohol z ní vyprchal. Už se nebránila. Když skončil, přitiskl jí obličej ke krku. Řekl jí, že zítra ji zase vezme tančit mezi světla.

To léto, když se konečně dostavilo, bylo dusné a vlhké. Pro nočního tvora se dny moc vleuly. Dlouhé denní světlo mu připadalo jako bezohledný host, severní stmívání se ne a ne odporoučet. V létě se Velkej Shug přes den vždycky nejhůř vyspal. Slunce pralo do těžkých závěsů, až se fialově tetelily, a děti zásadně nadělaly nejvíc hluku, když byly nejšťastnější. Dveře se u nich netrhly, jak pořád z bytu a do bytu pendlovali ukecaní pubertáci ze sousedních bytů, po koberci v předsíni couraly ženské v sandálech, a jak byl den dlouhý, mlaskaly růžovými chodidly a mlely pantem.

Když konečně padl soumrak, vykroužil Shug černým taxíkem těsné kolečko. Auto se otočilo jako tlustý pes, který se honí za ocasem, načež ze sighthillského sídliště odsvištělo. Při pohledu na světla Glasgow se uvolnil, pohodlně se v sedadle opřel a poprvé za celý den volně spustil ramena. Následujících osm hodin bude město patřit jemu a on s ním má své plány.

Otřel si okýnko a pořádně se prohlédl v bočním zpětném zrcátku. Usmál se na sebe a pomyslel si, jaký je štramák: bílá košile, černý oblek, černá kravata. Do práce je to trochu příliš, tvrdila Agnes, ale ta měla v poslední době vůbec moc řeči. Úsměv mu projel tělem a on přemýšlel, jestli nemá taxikaření od přírody v krvi. Jezdí on i jeho bratr Rascal, to se dá v podstatě brát jako rodinný podnik. I jejich táta by byl rád taxikařil, kdyby ho nezabila práce v loděnicích.

Zastavil na světlech u Královské nemocnice a sledoval chumel sestřiček, co si tajně odskočily na cigáro. V chladném nočním vzduchu si třely zrůžovělé paže, těsně si objímaly tělo, až se jim vyboulovala ňadra. Kouřily bez zapojení